ERNEST HEMINGWAY

Phượng hoàng gãy cánh

PHƯỢNG HOÀNG GẪY CÁNH

Ernest Hemingway
Bùi Ngọc Dung dịch

VĂN HỌC số 12
10-1963

phượng hoàng gẫy cánh

Ernest Hemingway

Bìa: M.P
Nguồn: Internet
Trình bày: Muôn Phương

Muôn phương góp lại, trả về muôn phương

phượng hoàng gẫy cánh

ERNEST HEMINGWAY

PHƯỢNG HOÀNG GẪY CÁNH

nguyên tác: ERNEST HEMINGWAY

người dịch: BÙI NGỌC DUNG

TRONG SỐ NHỮNG NHÀ VĂN nổi tiếng của Hoa Kỳ hiện đại như William Faulkner, John Steinbeck, Sinclair Lewis, Scott Fitzerald, John Dos: Passos... ***Ernest Hemingway*** được nhiều người nhắc nhở đến nhất vì lối văn giản dị đến trong suốt. Tiểu thuyết của ông không có một khuynh hướng rõ rệt, ông đề cập đến mọi khía cạnh của mọi vấn đề. Một

số lớn văn gia xây dựng tiểu thuyết thì phần tưởng tượng nhiều hơn là phần thực; trái lại Ernest Hemingway chỉ viết những gì ông đã kinh nghiệm, đã quan sát trong cuộc sống phiêu bạt của ông. Có một điều ta phải công nhận rằng lối văn của ông phảng phất hay kết tinh từ các tiểu thuyết gia danh tiếng như: Stein, Turgenev, Anderson, Twain. Ông rất ghét giọng văn từ chương, gọt dũa; ông chỉ ưa lối tượng trưng cụ thể (nhưng không đưa đến trừu tượng). Cái thành công lớn lao của ông trong văn chương là khao khát sự thật, đi tìm sự thật trong các cảnh vật thiên nhiên: biển cả, rừng rậm và nhất là bãi chiến trường. Lối văn độc thoại và đối thoại của, ông thật tài tình, nhất là trong: "Ngư Ông Và Biển Cả" (THE OLD MAN AND THE SEA), tác

phẩm mang đến cho ông giải thưởng văn chương Nobel năm 1954.

Các tác phẩm của ông gồm có: THE SUN ALSO RISES, A FARE-WELL TO ARMS, FOR WHOM THE BELL TOLLS, THE OLD MAN AND THE SEA, MEN WITHOUT WOM-EN và nhiều cuốn khác cùng những truyện ngắn của ông về chiến tranh và biển cả. Mỗi cuốn tiểu thuyết của Ernest Hemingway có một đặc tính riêng: sự hiểu biết của con người về bản năng chiến đấu, sự tàn bạo và phi lý của chiến tranh, tình yêu, lòng thù oán và lòng thương hại giữa con người với con người.

Năm 1954 khi Ernest Hemingway nhận giải thưởng Nobel, người thay mặt cho Hàn Lâm Viện Thụy Điển đã ca tụng ông: "Ernest Hemingway là một trong những văn hào vào bậc nhất của thời đại chúng ta. Ông thực là văn gia, theo đúng nghĩa của nó; vì mỗi cuốn tiểu thuyết ông viết là một khám phá mới lạ. Ông cố gắng đi tìm những gì bên ngoài sự sống, những gì siêu việt và ông luôn luôn cố gắng làm những gì mà người khác không thể làm nổi hay họ làm chỉ đưa đến thất bại."

"FOR WHOM THE BELL TOLLS" là tác phẩm được nhiều người ưa thích và cho là hay hơn cả. Đây là cuốn tiểu thuyết thực nhất, tâm hồn con người được ông đào sâu để đi tìm sự thực. Với lối viết già dặn và với một nghệ thuật điêu luyện của Ernest Hemingway,

"FOR WHOM THE BELL TOLLS" là tác phẩm của một con người hiểu biết cuộc đời là thế nào và hiểu biết để tranh đấu đi tìm ý nghĩa cuộc đời.

Cái chết của văn hào Ernest Hemingway trong những năm gần đây lại càng làm cho địa vị ông thêm vững chắc trong nền Văn học Hoa Kỳ và cũng như trong kho tàng Văn học thế giới...

* * *

EL SORDO SỬA SOẠN ĐÁNH CHIẾM một ngọn đồi. Gã không khoái ngọn đồi này và khi gã nhìn thấy nó, gã nghĩ nó giống hình thù một trái cây non. Thực ra gã đâu có lựa chọn nó vì gã thoáng thấy nó từ xa, thế là gã phóng ngựa, lao mình tiến tới. Khẩu súng máy đè nặng trên lưng gã, con ngựa bước mệt mỏi và những túi đạn nặng, lắc lư hai bên háng gã. Một túi đựng lựu đạn lủng lẳng ở một bên còn một túi đầy các băng đạn súng máy, lủng lẳng ở bên kia. Joaquín và Ignacio dừng lại bắn một loạt liên tiếp để cho gã có đủ thì giờ gỡ súng xuống.

Tuyết hãy còn rơi; tuyết đã khiến cho cuộc tấn công của họ khó khăn thêm. Khi con ngựa của Sordo bị bắn, gã phải chệnh choạng chậm chạp tiến lên phần cuối cùng của đỉnh đồi. Gã bước lên, làm bắn tung những mảng tuyết trắng xóa. Gã khó nhọc dắt con ngựa bị thương bằng dây cương, buộc vòng qua vai gã, trong khi đó gã cứ bước đều. Gã trèo hết sức khó khăn vì tiếng đạn réo vèo vèo trên các tảng đá. Hai túi đạn đè nặng trên vai gã và rồi gã nắm lấy bờm ngựa, bắn nó một phát để kết liễu đời nó, đúng lúc gã đang cần đến nó. Con ngựa quị xuống, đầu gục vào một khe nhỏ giữa hai tảng đá. Gã điều chỉnh lại khẩu súng máy và bắn trên xác ngựa, gã xả hai băng liền. Tiếng đạn vang lên, vỏ đạn rơi xuống tuyết, mùi lông ngựa cháy khét và nòng súng hãy còn nóng,

khét lẹt. Gã bắn bừa lên đồi và ra lệnh cho đồng bạn tiến lên dưới hỏa lực yểm trợ với khẩu súng máy của gã. Lúc ấy gã rùng mình vì không hiểu có một cái gì lẩn quất sau lưng gã. Người cuối cùng trong toán năm người đã lên đến đỉnh đồi. Gã không rùng mình nữa và gã tiết kiệm đạn để những lúc gã phải cần đến.

Lại có thêm hai con ngựa nữa chết dọc theo ven đồi và ba con khác chết trên đỉnh đồi này. Sordo chỉ thành công lấy cắp được ba con ngựa đêm qua, một con sợ đã bỏ chạy khi họ cố tìm cách cưỡi lên lưng không yên, trong hàng rào của một căn lều, lúc con thứ nhất bị bắn gục.

Năm gã đàn ông lên đến đỉnh đồi, có ba người bị thương. Sordo bị thương

ở bắp chân và ở hai nơi khác bên cánh tay trái. Gã khát nước vô cùng, vết thương của gã cứng lại và một vết thương bên cánh tay trái làm hắn đau điếng cả người. Gã cũng nhức đầu ghê gớm và khi gã nằm chờ phi cơ đến, gã nghĩ đến một câu khôi hài của bọn Tây Ban Nha. Câu ấy như sau: "Ngươi sẽ chết như một viên thuốc cảm[1]". Nhưng gã không dám nói câu đó thật lớn cho mọi người nghe. Gã nhe răng cười với niềm đau trong đầu và gã cảm thấy buồn nôn mỗi lần nó chợt đến, nhất là khi gã cử động cánh tay bị thương. Gã nhìn quanh chỗ băng lại vết thương.

Năm gã đàn ông tản ra như ngôi sao năm cạnh. Họ dùng đùi và tay để đào thành những chiếc ụ trước mặt và ở bên cạnh, với những đống đất và đá

1 Hay que tormar la muerta como si fuera aspirina

bẩn thỉu. Họ đào đất để che đạn, họ nối liền nhau bằng những ụ đất cá nhân, chồng chất cả đất lẫn đá. Joaquín 18 tuổi đầu hắn có một chiếc mũ sắt dùng để đào đất, hắn quẳng ráo những thứ bẩn xuống hố.

Joaquín đã nhặt được chiếc mũ sắt này từ lúc hắn phá hủy cả một đoàn xe lửa. Chiếc mũ sắt thủng một lỗ đạn, làm các bạn hắn thường hay chọn tức hắn vì hắn vẫn kè kè giữ chiếc mũ khỉ gió đó. Nhưng hắn đã dùng búa gò lại những mảng mũ rách lởm chỏm chỗ lỗ bị thủng. Hắn nhét một miếng gỗ nhỏ vào, gọt nhẵn như một miếng kim khí.

Khi tiếng đạn réo vèo vèo, hắn chộp vội lấy chiếc mũ, đội lên đầu thật chặt như đội một cái soong. Tiếng đạn reo bên tai như ca hát, như nhảy múa trên

khoảng đồi cuối cùng. Sau khi ngựa hắn chết, chiếc mũ sắt hình như nặng thêm nhiều, nó khiến trán hắn đau vì vành mũ quá chặt. Nhưng hắn vẫn giữ khư khư. Bây giờ hắn dùng nó để đào đất nhanh như máy. Hắn vẫn sống nhăn răng.

Sordo nói với hắn bằng một giọng khàn khàn:

– Cuối cùng nó dùng được việc đấy ông bạn ạ!

Joaquín nói:

– Giữ chắc vị trí và sẵn sàng là các anh sẽ thắng lợi[2].

Miệng hắn cứng đơ vì sợ hãi, vì chính hắn đã trải qua một trận giáp

2 Resistir y fortificar es vencer

chiến khát máu. Đó là một khẩu hiệu của bọn cộng sản.

Sordo nhìn xuống sườn đồi, nơi mà bọn kỵ binh nấp sau những tảng đá bắn lên. Gã thích chàng trai trẻ này và gã chẳng ưa gì những câu khẩu hiệu tuyên truyền.

– Cậu định bảo gì thế?

Một người trong toán từ một ụ đất quay lại, chiếc ụ đắp kiểu cách như một biệt thự. Người này nằm sấp, hắn cẩn thận tì tay lên một hòn đá dùng để giữ cho chiếc cằm sát mặt đất.

Joaquín nhắc lại câu khẩu hiệu với một giọng khô khan, đanh thép của tuổi trẻ và hắn cũng không quên đào đất nhanh như chớp.

Người để cằm trên mặt đất lên tiếng:

– Chữ cuối cùng có nghĩa là gì thế ông bạn?

Người trai trẻ nói:

– Vencer là thắng chứ còn là gì nữa.

Người kia nói:

– Cậu nói như cục c.. ấy.

Joaquín giảng giải như muốn lôi họ ra khỏi những mụ phù thủy:

– Ở đây không thể có câu nào áp dụng được, Pasionaria bảo là thà chết quách trên chân các anh còn hơn là sống trên đùi các anh.

Một người khác lên tiếng:

– Lại nói như cục c.. rồi ông bạn ơi! Chúng ta chết trên bụng chứ đâu chết trên đùi chúng ta.

– Này anh, thằng cộng sản chính cống. Anh có biết Pasionaria của anh có một thằng con trai cùng một lứa tuổi với anh, không có mặt ở Nga từ khi cuộc cách mạng bùng nổ?.

Joaquín nói:

– Chỉ nói đóc.

Người khác chen vào:

– Chỉ được cái dóc tổ là tài. Một tên phá hoại đã kể chuyện lạ cho tôi nghe, hắn mang một cái tên kỳ cục lắm. Hắn cũng thuộc đảng của các anh. Tại sao hắn nói dóc mới được chứ?

Joaquín lên tiếng:

– Sai rồi bồ ơi! Nàng Pasionaria không bao giờ hành động như thể nhất là giữ đứa con trai giấu ở Nga để tránh hẳn tai họa của chiến tranh.

Một người trong toán của El Sordo nói:

– Tớ ao ước được ở Nga quá! Cậu cứ tưởng Pasionaria của cậu gửi tớ từ Nga đến đến đây chắc?

Một gã bị thương ở háng lên tiếng:

– Nếu cậu cứ tin tưởng nhiều vào Pasionaria của cậu thì kể cũng quá quắt lắm. Cậu thử lôi nàng đến đây kéo tụi này ra khỏi ngọn đồi này đi.

Người để cằm lên mặt đất lại nói:

– Tụi Phát-Xít dám làm như thế lắm.

Joaquín bảo hắn:

– Không nên nói như vậy.

Hắn trả lời:

– Miệng cậu hãy còn hôi sữa mẹ, cậu thì biết cái cóc khô gì. Trong tất cả chúng ta, không ai nhìn thấy mặt trời lặn đêm nay đâu.

El Sordo nghĩ: ngọn đồi này giống hình thù một trái cây non. Hay giống bộ ngực của một thiếu nữ. Đỉnh đồi hình chóp trông như một ngọn núi lửa. Gã thầm nghĩ: ngươi chưa bao giờ thấy núi lửa. Ngươi sẽ không bao giờ thấy cả. Mặc xác núi lửa. Núi lửa hay cái quái gì thì bây giờ cũng đã muộn rồi.

Gã cẩn thận nhìn quanh những xác ngựa chết. Một loạt đạn bắn nhanh từ

một tảng đá ở dưới sườn đồi và gã nghe thấy tiếng đạn súng máy phập phập bên xác ngựa, không âm vang. Gã bò theo sau xác ngựa và nhìn theo một góc giữa đôi chân sau của con ngựa và tảng đá. Có ba xác chết trên sườn đồi, ngay ở phía dưới chỗ gã nằm khi họ bắn, lúc bọn Phát-xít chạy ùa lên đồi dưới làn đạn súng máy và đạn lửa. Gã và đồng bọn phải chọc thủng cuộc tấn công bằng cách ném hay cho lăn những quả lựu đạn xuống ven đồi. Còn nhiều xác chết nữa mà gã không thể thấy được ở bên kia sườn đồi. Đất vẫn cứ trơ trơ, nhờ đó bọn địch quân có thể tiến được sát lên đỉnh đồi và Sordo hiểu là đạn và lựu đạn của gã sẵn sàng nhả ra và tung ra bất cứ lúc nào. Gã bị bao vây, bốn đồng đội cố lôi gã ra khỏi chỗ ẩn mặc dù bọn địch quân có ngừng bắn

đại bác đến đi nữa. Gã không hiểu bọn chúng đã mang đại bác đến La Granja hay chưa. Có lẽ chưa đâu bởi vì chắc chắn là không lâu phi cơ của chúng sẽ đến. Đã nhiều giờ rồi mà bọn quan sát vẫn chưa thấy tung tích gì cả.

Sordo lại nghĩ: ngọn đồi này như một trái cây non. Chúng ta là một bọn giết người. Nhưng chúng ta sẽ giết nhiều địch quân nếu chúng ngu xuẩn. Làm thế nào chúng có thể thắng chúng ta được? Bọn chúng dù có quân lực tối tân đến đâu chăng nữa chắc chúng sẽ thất bại không còn một mảnh giáp. Gã đã giết được một viên sĩ quan trẻ tuổi khi tên này hướng dẫn cuộc tấn công bằng lựu đạn quăng lên đồi, bọn chúng cứ lom khom tiến lên. Trong đám khói vàng xám của lựu đạn, gã đã thấy viên sĩ quan lao về phía trước, đến chỗ gã

nằm bây giờ; hắn ngã gục như một gói quần áo cũ nặng nề. Sordo ngắm xác viên sĩ quan và gã phóng tầm mắt nhìn những xác chết của bọn địch quân rải rác trên sườn đồi.

Gã nghĩ: bọn chúng là những chiến sĩ can trường nhưng ngu xuẩn. Nhưng chúng đủ ý thức không dám tấn công chúng ta một cách chớp nhoáng cho đến lúc phi cơ đến. Lẽ dĩ nhiên chúng sẽ nã đại bác đến đây. Nã đại bác đến đây là một điều quá dễ. Đại bác là một sự kiện thường và gã hiểu bọn chúng sẽ chết trước khi đại bác câu đúng đích; nhưng khi gã nghĩ đến lúc máy bay đến, gã có cảm tưởng gã sẽ tan xác trên đỉnh đồi này mặc dầu quần áo và da thịt gã chẳng có nghĩa lý gì cả. Gã nghĩ: ta không thể tan xác như ta tưởng. Một con thỏ bị lột da cũng như một con gấu

bị lột da, thế thôi, nếu đem so sánh với nhau. Tại sao chúng phải đem phi cơ đến nhỉ? Chúng có thể loại chúng ta dễ ợt ra khỏi đây với những loạt đạn đại bác kia mà. Chúng kiêu hãnh vì máy bay, chắc chúng sẽ mang đến. Chúng kiêu hãnh vì những khẩu súng máy của chúng, nhưng chúng ngu xuẩn quá. Chắc chúng phải câu đại bác đến đây mất.

Một người trong bọn xả súng bắn. Hắn vội khóa cơ bẩm và lại bắn như điên.

Sordo bảo:

– Đừng phí đạn đi.

Người kia chỉ chỏ:

– Thằng con trai của con điếm khổng lồ nấp sau tảng đá kia kìa.

Sordo quay đầu lại hỏi:

– Cậu đã bắn thằng nhóc ấy chưa?

Người kia nói:

– Chưa. Tên dâm đãng ấy cúi đầu nhanh như gió, làm sao bắn nổi.

Người để cằm trên mặt đất lên tiếng:

– Pilar là một trong những con điếm. Con điếm ấy chắc biết chúng ta tịch ở đây.

Người kia nghe rõ nhưng không thèm quay lại.

Sordo bảo:

– Thằng ấy không làm gì được đâu. Nó mà làm được trò trống giữ

– Tụi điếm ấy nấp sau tảng đá đấy.

Sordo nói:

– Chỉ nói phét. Chúng nó rải rác vây quanh sườn đồi. Làm thế nào nàng ấy có thể đến đây được. Tụi chúng đông đến 150 mạng không biết chừng. Có lẽ còn hơn thế.

Joaquin nói:

– Nhưng nếu chúng ta giữ chắc vị trí cho đến tối.

Người để cằm trên mặt đất nói:

– Ừ nhỉ, nếu Giáng Sinh đến trước ngày lễ Phục Sinh.

Một người khác nói:

– Biết đâu cô anh lại chẳng là chú anh. Thử gửi nàng Pasionaria đến đây

xem. Chỉ có mình nàng mới có thể giúp chúng ta được.

Joaquín nói:

– Tôi không tin điều đó, nhất là thằng con trai của con mụ ấy. Hay biết đâu thằng nhãi ấy ở đây. Biết đâu hắn chẳng phải là một phi công hay một thứ gì đại khái như thế.

Một người góp vào:

– Hắn nấp ở đó để được an toàn.

– Hắn học biện chứng pháp. Biết đâu có cả Pasionaria ở đây không chừng. Vì thế có cả Lister và Modesto và một số nữa. Một người mang tên kỳ cục đã bảo tôi mà.

Joaquín nói:

- Thế nghĩa là chúng phải trở lại giúp đỡ chúng ta chứ gì?

Người khác nói:

– Chúng giúp đỡ à. Bọn Nga chỉ là một bọn chuyên môn lừa bịp.

Hắn vừa bắn vừa nói:

– Làm thế tớ lại nhớ thằng nhãi con ấy quá.

Sordo bảo:

– Tiết kiệm đạn và không nên nói nhiều hay các anh muốn chết khát. Trên đồi này không có nước đâu.

Người kia lăn đi vài vòng đến cạnh Sordo, hắn rút bình rượu vang đeo lủng lẳng bên vai và đưa cho Sordo. Hắn nói:

– Này cầm lấy đi. Nhớ chùi miệng cẩn thận nhé! Chắc ông bạn khát lắm vì vết thương phải không?

Sordo bảo:

– Đưa cho mọi người được chứ?

Người kia tu một hơi trước khi đưa cho đồng bạn:

– Thế để tôi uống trước vậy.

Người để cằm lên đất hỏi:

– Sordo này, anh thử nghĩ bao giờ phi cơ đến?

Sordo trả lời:

– Đến bất cứ lúc nào. Chúng sẽ đến sớm cho mà xem.

– Anh có nghĩ là tụi oắt con của con điếm khổng lồ sẽ mở cuộc tấn công lại hay không?

– Tấn công khi phi cơ không đến.

Gã không dám nghĩ đến đại bác nữa. Nhưng họ sẽ hiểu là bọn địch quân sẽ câu đại bác.

– Chỉ có trời hiểu là bọn chúng có đủ máy bay như chúng ta đã nhìn thấy hôm qua.

Sordo bảo:

– Khá nhiều.

Đầu gã lại đau ghê gớm và cánh tay gã cứng đơ đến nỗi mỗi cử động làm gã đau như dần, gã không thể chịu đựng được. Gã ngước nhìn lên bầu trời cao thăm thẳm, xanh xanh, bầu trời mùa

hạ. Gã nâng bình rượu vang bằng cánh tay không bị thương. Gã đã 52 tuổi tròn và gã chắc chắn đây là lần cuối cùng gã nhìn thấy bầu trời.

Gã không sợ chết nhưng gã nổi giận vì bị bao vây trên ngọn đồi này, một nơi rất dễ chết. Gã nghĩ: nếu chúng ta mở một con đường máu tẩu thoát, nếu chúng ta nhử chúng ra, chạy dọc theo thung lũng hay nếu chúng ta phải phá vỡ vòng vây, chắc chúng ta không đến nỗi nào. Ngọn đồi này như một trái cây non. Chúng ta phải ở lại và dùng ngọn đồi làm một lợi khí chống bọn địch quân.

Gã nghĩ: nếu lịch sử con người thường dùng ngọn đồi để chôn xác mình thì điều đó không khiến gã buồn. Con người không hề bị ấn tượng vì

những điều xảy ra cho kẻ khác, điều này tương tự với hoàn cảnh của một góa phụ. Một ngày nào đó, góa phụ kia sẽ có người giúp đỡ và rồi hoàn cảnh sẽ tốt đẹp hơn. Dù bất cứ người nào sợ chết hay không sợ chết đi nữa thì cái chết là một sự kiện khó được chấp thuận. Sordo đã nhận lấy cái chết, nhưng gã không chấp nhận nó với một niềm vui dù rằng gã đã 52 tuổi rồi, với ba vết thương và đang bị bao vây trên một ngọn đồi.

Gã đem cái chết ra làm một trò đùa với chính gã. Gã nhìn lên bầu trời, nhìn những rặng núi xa và uống những ngụm rượu vang. Gã không muốn chết. Nếu người ta chết, gã nghĩ, và chắc chắn phải chết, ta có thể chết được lắm chứ. Nhưng ta ghét điều đó.

Chết là hư vô, gã không có hình ảnh về cái chết ngay cả đến sự sợ hãi trong trí gã. Nhưng sự sống là một cánh đồng lộng gió bên ven đồi. Sự sống như một con chim ưng trên trời. Sự sống là một cái bình nước bằng đất, là những cơn gió quạt thóc bụi mù, những hạt nặng rơi xuống và hạt nhẹ bay đi. Sự sống là một con ngựa và một khẩu carbine ở dưới chân. Sự sống là một ngọn đồi, một thung lũng và một dòng suối, với những hàng cây xanh rờn, chạy dọc theo một dặng đồi bát ngát, vô tận.

Sordo trả lại bình rượu và ngúc ngoắc cái đầu lộ vẻ cảm ơn. Gã cúi người về phía trước, gã vỗ lên vai con ngựa đã chết, nơi gã đã đặt khẩu súng máy làm chảy cả da ngựa. Gã hãy còn ngửi thấy mùi lông chảy khét. Gã nghĩ:

làm thế nào lôi được xác con ngựa ra chỗ khác được. Gã run run vì đạn vèo vèo quanh gã như những lời thì thầm, như nổ lách tách. Chúng vừa ở phía trên gã lại như vừa ở xung quanh, như một tấm màn và bọn địch quân cố bắn gã chéo cánh sẻ. Gã nhớ lại trước đây khi con ngựa bị trúng đạn ngã gục, gã lùi lại hẳn phía sau để lấy khẩu súng trong khi đồng bạn gã tiến lên đồi.

– Ngươi cũng chẳng khác gì lũ ngựa xấu số kia đâu.

Bây giờ El Sordo nằm nghiêng về phía cánh tay không bị thương và ngước lên nhìn bầu trời. Gã nằm trên một đống vỏ đạn. Đầu gã được che nhờ một tảng đá lớn, gã xoài người nằm dài trên xác ngựa Những vết thương của gã lại sưng tấy lên khiến gã đau ghê gớm.

Gã cảm thấy gã quá mệt mỏi nhất là khi gã cử động.

Người nằm cạnh gã lên tiếng hỏi:

– Làm sao thế ông già?

– Không sao cả. Tôi nghỉ một chút.

Người khác nói:

– Cứ ngủ đi, bọn địch quân sẽ đánh thức chúng mình dậy bây giờ đấy.

Ngay lúc đó một người kêu lớn dưới ven đồi. Tiếng nói vọng lại từ những tảng đá, nơi mà những họng súng máy sẵn sàng nhả đạn. Tiếng nói vọng lại:

– Lắng tai nghe đây, quân phiến loạn. Chúng bay bị bao vây rồi. Phi cơ đến chúng bay sẽ tan xác.

Sordo hỏi:

– Thằng ấy nó bảo gì thế?

Joaquín nói lại cho gã nghe. Sordo lăn một bên, từ từ nhỏm dậy để quay đầu súng. Gã nói:

– Có lẽ phi cơ không đến đâu. Đừng trả lời tụi nó và đừng có bắn. Biết đâu chúng ta có thể nhử chúng ra cho chúng một trận bất hủ.

Một người khác đề nghị:

– Chúng ta nên chửi cho chúng vài câu được không?

Sordo bảo:

– Không được. Đưa khẩu súng lục lớn của anh cho tôi. Ai có?

– Đây.

– Quẳng cho tôi.

Gã cúi xuống cầm lấy khẩu súng cỡ 9 ly. Gã ngắm thẳng và bắn một phát vào khoảng đất ngay bên cạnh xác ngựa. Gã chờ đợi và bắn thêm bốn phát với những khoảng cách không đều. Rồi gã nán chờ, gã đếm đến 60 và bắn một phát cuối cùng, thẳng vào xác con ngựa. Gã nhăn nhó và rút khẩu súng lại.

Gã thì thào:

– Lên đạn lại và mọi người phải kín miệng, không ai được bắn cả.

Tiếng nói lại vang lên sau những tảng đá:

– Quân phiến loạn.

Không có tiếng trả lời trên đổi.

– Quân phiến loạn. Chúng bay bị

bao vây cả rồi. Chúng tao sẽ bắn tan xác cho mà xem.

Sordo thì thào sung sướng:

– Chúng nó đang sủa đấy.

Trong khi gã đang mải miết nhìn thì một gã trai trẻ thò đầu lên khỏi tảng đá. Không thấy súng bắn từ trên đồi, chiếc đầu vội thụt xuống. El Sordo chờ đợi, chăm chú nhìn nhưng không có gì xảy ra cả. Gã quay đầu nhìn các đồng bạn. Họ đang nhìn mọi vùng quanh đồi. Gã nhìn họ, họ lắc đầu.

Gã thì thào:

– Không ai được cử động cả.

Tiếng nói lại vang lên sau tảng đá:

– Ê, lũ con trai của con điếm khổng

lồ kia ơi, lũ heo đỏ, lũ giết người, lũ hèn nhát kia!

Sordo nhe răng cười. Gã không muốn nghe những lời nguyền rủa bầu thỉu bằng cách quay mặt đi chỗ khác. Gã nghĩ: điều này còn hơn cả viên thuốc cảm. Không biết chúng ta sẽ tóm được bao nhiêu tên trong bọn chúng đây? Không biết chúng có phải là những thằng khùng không?

Tiếng nói ngừng lại trong ba phút, họ không nghe thấy gì và không nhìn thấy gì hết. Đột nhiên gã trai trẻ nấp sau tảng đá bên sườn đồi, cách độ 100 thước, lần này hiện rõ ra và bắn như điên. Tiếng đạn đập vào đá, xoáy và tung lên. Sordo thấy một bóng người cúi mình, chạy vụt sang một tảng đá khác, nơi đặt sẵn khẩu súng máy.

Sordo nhìn quanh. Đồng bạn ra hiệu cho gã không nên cử động. Sordo nhe răng cười và lắc đầu. Gã nghĩ: lần này nguy hiểm gấp 10 lần, gã chờ đợi như một kẻ đi săn rình mồi.

Phía dưới sườn đồi, gã trai trẻ chạy vụt sang một đống đá, nơi bạn hắn đang nấp. Hắn bảo:

– Cậu có tin như thế không?

Tên nấp sau tảng đá trả lời:

– Tớ không hiểu.

Viên sĩ quan chỉ huy lên tiếng:

– Hợp lý quá mà. Tụi chúng nó bị bao vây rồi. Tụi nó không chờ đợi nữa gì đâu, chỉ chờ chết.

Tên nấp sau tảng đá yên lặng.

Viên sĩ quan hỏi:

– Anh nghĩ thế nào?

Tên kia trả lời:

– Thưa tôi không có ý kiến.

– Anh có thấy nhúc nhích gì từ lúc bắn hay không?

– Không thấy gì cả.

Viên sĩ quan nhìn đồng hồ đeo tay. Lúc đó 3 giờ kém 10. Ông lên tiếng:

– Một giờ nữa máy bay sẽ đến.

Ngay lúc đó, một viên sĩ quan khác chạy vội đến, nấp sau tảng đá Gã trai trẻ đến sát bên để bảo vệ ông ta.

Viên sĩ quan đầu tiên nói:

– Này Paco. Anh nghĩ thế nào?

Viên sĩ quan thứ hai thở phào một cái nặng nề và tiến gần đến chỗ đặt súng máy. Ông ta bảo:

– Theo tôi đây là một trò bịp.

– Nếu không phải thì sao? Chúng ta chờ mãi ở đây kỳ cục quá, chờ bao vây một lũ chó chết hay sao?

Viên sĩ quan thứ nhì nói:

– Chúng ta chưa làm một điều gì bi đát hơn cái trò lạ kỳ này. Nhìn lên đồi thử xem.

Ông ta nhìn lên đồi, những xác chết rải rác gần đỉnh đồi. Ông nhìn thấy cả một con đường nhỏ lên đồi, thấy rõ cả những tảng đá, những bụng, cẳng chân và móng ngựa văng tung toé, con ngựa của Sordo và lớp đất tươi mới đào xong.

Viên sĩ quan thứ hai lại nói:

– Thế về các khẩu đại bác thì sao?

– Sẽ mang đến đây độ một giờ nữa. Có thể sớm hơn không biết chừng.

– Thử chờ họ xem, chúng nó ngu xuẩn thật.

Viên sĩ quan đầu tiên kiễng chân và thò đầu khỏi tảng đá. Ông ta đứng hẳn dậy và la lớn:

– Quân phiến loạn, lũ heo đỏ, những thằng hèn nhát.

Viên sĩ quan liếc nhìn gã trai trẻ và lắc đầu. Gã trai trẻ nhìn ra xa, đôi môi mím chặt.

Viên sĩ quan đứng yên, đầu thò lên khỏi tảng đá và một bàn tay để vào

báng súng lục. Ông ta chửi thề và nói tục lên đỉnh đồi nhưng không có gì xảy ra. Rồi ông ta bước ra, hiện rõ ngoài tảng đá, đứng yên nhìn lên đồi. Ông lại kêu lên:

– Bắn đi, đồ hèn nhát nếu tụi chúng bay còn sống. Bắn vào tao đi đây này, tao cóc sợ thằng cộng sản nào hết, đồ một lũ bẩn thỉu do đĩ điếm đẻ ra.

Câu cuối cùng của ông là một câu thật dài. Khuôn mặt ông đỏ gay và ông không thốt nên lời khi ông định chấm dứt cả câu.

Viên sĩ quan thứ hai là một người mảnh dẻ, xạm nắng, đôi mắt không được linh hoạt, đôi môi mỏng dính và ít râu như chân rạ trên đôi gò má sâu hoắm. Ông lắc đầu. Chính viên sĩ quan

này đã la lớn để ra lệnh trong đợt tấn công đầu tiên. Viên Trung úy trẻ tuổi đã chết ở trên sườn đồi. Ông ta là bạn thân của một viên Trung úy khác tên là Paco Berrendo, người đang lắng tai nghe tiếng hét của viên Đại úy. Viên Đại úy là người được đoàn quân ca tụng nhiều nhất.

Khuôn mặt của viên Đại úy cũng đỏ bừng, với một bộ râu theo kiểu Anh và con mắt không linh động. Đôi mắt màu xanh nhạt, lòi nói nhẹ nhàng. Khi nhìn vào đôi mắt ấy, các bạn cứ tưởng như nó tụ đọng tất cả những tiêu điểm. Ông ta nói:

– Chúng nó là đồ heo, chúng nó đã bắn em gái tôi và mẹ tôi. Đồ cộng sản khốn nạn, đồ hèn nhát cả lũ.

Ông ta đứng đó, nhìn cẩn thận, đoạn rút súng lục ra bắn lên đồi. Con ngựa của Sordo đã chết tự bao giờ. Đạn làm tung cả một mảnh đất bẩn, cách xác con ngựa độ 15 thước. Viên Đại úy lại bắn. Viên đạn lần này réo vào tảng đá và tung lên.

Viên Đại úy đứng đó và nhìn lên đỉnh đồi. Viên Trung úy Berrendo nhìn xác bạn ngay ở dưới đỉnh đồi. Gã trai trẻ nấp sau tảng đá nhìn xuống đất. Gã lắc đầu nhìn viên Đại úy.

Viên Đại úy nói:

– Không còn tên nào sống sót ở trên đó đâu.

Ông ta chỉ vào mặt gã trai trẻ nói:

– Anh, anh thử lên đó dò xét xem sao.

Gã trai trẻ nhìn xuống. Gã không nói năng gì cả.

Viên Đại úy hét lớn:

– Anh có nghe thấy tôi bảo gì không hả?

Gã trai trẻ trả lời, không dám nhìn ông ta:

– Thưa Đại úy có.

Viên Đại úy rút súng ra khỏi bao:

– Đi đi, đi lên xem sao. Anh có nghe không?

– Vâng, thưa Đại úy.

– Thế sao anh không đi cho rồi?

– Thưa Đại úy, tôi không muốn đi.

Viên Đại úy nâng khẩu súng lên, dí sát nòng vào lưng gã trai trẻ:

– Anh không muốn phải không? Không muốn thì bảo tôi?

Gã trả lời đàng hoàng:

– Thưa Đại úy, tôi sợ.

Trung úy Berrendo nhin vẻ mặt và đôi mắt lạ lùng của viên Đại úy. Ông nghĩ ông ta dám bắn gã trai trẻ này lắm. Ông lên tiếng:

– Đại úy Mora.

– Cái gì thế, Trung úy Berrendo.

– Tên lính này có lý.

– Nó sợ như thế mà Trung úy bảo là có lý được ư? Nó có lý bảo là nó không muốn tuân lệnh cấp trên phải không?

– Thưa không. Nó có lý vì đó chỉ là một trò bịp bợm của bọn phiến loạn.

Viên Đại úy nói:

– Chúng nó chết hết rồi còn đâu. Ông không nghe tôi bảo là chúng tịch hết rồi hay sao?

Berrendo hỏi viên Đại úy:

– Đại úy định bảo là các bạn chúng ta chết trên sườn đồi này phải không? Tôi đồng ý với Đại úy.

Viên Đại úy bảo:

– Paco này, đừng có điên đi. Ông đừng tưởng rằng chỉ có ông mới trông nom đến Julian. Tôi bảo ông là tụi cộng sản đã chết hết rồi kia mà. Nhìn xem!

Ông ta đứng dậy, tì đôi tay lên tảng đá bước ra ngoài, từ từ quì xuống. Ông vẫy cả hai tay và hét lên:

– Bắn đi. Bắn tao đi. Giết tao đi đây này.

Trên đỉnh đồi, El Sordo nằm sau xác ngựa nhe răng cười.

Gã nghĩ: thằng cha ấy kỳ cục thật. Gã cười và cố nín vì sự rung động khiến gã đau nhức cánh tay bị thương.

Tiếng vang vọng lại từ dưới đời:

– Ẻ, tụi Cộng sản. Đồ khốn nạn. Bắn tao đi đây này. Giết tao đi.

Ngực Sordo lại rung lên, gã nhìn cẩn thận qua chiếc yên ngựa và thấy viên Đại úy đứng trên một tảng đá đang vẫy tay. Một viên sĩ quan khác đứng

ngay bên cạnh. Gã trai trẻ đứng một bên. Sordo chăm chú nhìn, gã bắt đầu sướng rên. Gã tự nhủ: "Bắn tao đi. Giết tao đi". Đôi vai gã lại rung lên. Tiếng cười làm cho cánh tay gã đau nhức nhối và mỗi lần gã cười thì đầu gã như muốn bốc cháy; tiếng cười khiến gã run bắn như lên một cơn động kinh. Viên Đại úy Mora lại ngồi thụp xuống. Ông ta lên tiếng hỏi viên trung úy Berrendo:

– Thế nào Paco, bây giờ Trung úy tin tôi chưa?

Viên Trung ủy trả lời:

– Thưa chưa.

– Quá quắt lắm. Ở đây chẳng có gì hết, chỉ toàn những thằng ngu và một lũ hèn nhát.

Gã trai trẻ cẩn thận nấp sau tảng đá. Trung úy Berrnndo ngồi xổm bên cạnh gã.

Viên Đại úy đứng ở bên ngoài tảng đá, bắt đầu thét một cách thô tục lên đỉnh đồi. Chưa có một ngôn ngữ nào lại tục tĩu như tiếng Tây Ban Nha. Tiếng Anh cũng có khá nhiều chữ mất dậy, nhưng chỉ dùng ở các miền thôn quê, còn các nơi tôn nghiêm đều bị cấm chỉ. Trung úy Berrendo là một người sùng đạo Công giáo. Gã trai trẻ kia cũng thế. Mỗi lần khi cả hai người nói tục, họ cho thế là một tội lỗi và họ phải đi xưng tội.

Cả hai người đứng sát vào tảng đá, ngắm nhìn viên Đại úy và lắng tai nghe những lời thô tục mà ông ta đang gào thét. Hai người khó chịu vì những lời lẽ đó. Họ không muốn nói một thứ ngôn

ngữ ấy vì vấn đề lương tâm, cho đến ngày họ nhắm mắt từ giã cõi đời. Nơi những điều xấu xa như thế không may mắn, gã trai trẻ nghĩ. Nói thô tục chẳng khác gì đả động đến Đức Mẹ. Kẻ nào nói những lời xấu xa, kẻ đó tồi hơn bọn vô thần Cộng sản.

Trung úy Berrendo nghĩ: Julian đã chết. Chết trên sườn đồi vào một ngày như thế này. Lần này lại có người dám mở miệng nói ra những lời tục tằn, thò lỗ, như thế tự mình mang đến cho mình một điều bất hạnh.

Viên Đại úy ngừng kêu la, quay lại phía Berrendo. Đôi mắt ông ta lạ thường hơn bao giờ. Ông sung sướng nói:

– Paco, anh và tôi cùng lên đó.

– Thưa đừng bắt tôi đi.

Viên Đại úy lại rút khẩu súng lục khỏi bao và nói:

– Cái gì hả?

Berrendo nghĩ: ta ghét khẩu súng của hạng người bẩn thỉu. Họ không thể ra lệnh mà lại không bao giờ rút súng ra khỏi bao. Chắc đi rửa mặt họ cũng rút súng ra không biết chừng.

Trung úy Berrendo nói với Đại úy:

– Tôi sẽ đi nếu Đại úy ra lệnh cho tôi. Nhưng dưới sự yểm trợ của hỏa lực.

Viên Đại úy nói:

– Thế thì để tôi đi quách cho rồi. Ở đây sặc những mùi hèn, nhát.

Cầm khẩu súng lục bên tay phải, ông ta trườn lên đồi. Berrendo và gã trai trẻ chăm chú nhìn ông. Ông ta không cần bắn yểm trợ và nhìn thẳng về phía trước mặt những tảng đá, phía những con ngựa chết và những đống đất bẩn vừa mới đào xong ở trên đỉnh đồi.

El Sordo nằm sau xác ngựa, ở góc một tảng đá, ngắm nhìn viên Đại úy đang trườn lên đồi.

Gã nghĩ: chỉ có một tên. Chúng ta chỉ có độc nhất một tên. Theo như cách nói của hắn thì hắn khá to chức đấy chứ. Nhìn hắn đi kia. Gớm trông hắn như một con vật bẩn thỉu. Trông hắn lò mò tiến lên. Một tên để dành cho ta. Ta sẽ cho tên này về chầu Diêm Vương mới được. Chỉ có một tên dự

cuộc hành trình với ta. Tiến lên ông bạn đồng hành ơi! Leo lên đây đi. Lẹ lên đi. Lẹ lên đây gặp ta. Cứ tiếp tục đi đi. Đừng chậm chạp thế. Nhanh lên nào. Đi đàng hoàng một chút nào. Không nên ngừng lại và nhìn đi đâu cả. Thế thì được. Ấy, đừng có nhìn xuống làm quái gì. Tiến lên, mắt hãy nhìn về phía trước. Nhìn kìa hắn mang một bộ râu. Các bạn nghĩ gì về bộ râu đó? Đồng chí đồng hành để râu kia ơi! Hắn là một Đại-úy. Nhìn vào tay áo hắn mà xem. Ta bảo hắn là một sĩ quan khá to mà. Khuôn mặt hẳn trông đến tởm. Bộ mặt hắn đỏ dừ, tóc màu hung, mắt xanh lè. Hắn không đội mũ, râu hắn vàng khè. Mắt xanh lè. Trong đôi mắt ấy hình như có một cái gì sai lầm đây. Tiến lại gần đây. Lại chút nữa đi bồ. Được đấy, đồng chí đồng hành ơi!

El Sordo lần ngón tay chỏ đến gần cò khẩu súng máy. Ba lần gã tì báng súng vào vai và điều chỉnh lại chiếc chân ba càng.

Viên Đại úy nằm sấp trên sườn đồi. Tay trái luồn xuống dưới. Tay phải cầm khẩu súng lục dang ra, đầu ông ta ngẩng lên, nhìn về phía trước mặt. Những loạt đạn bắn lên đỉnh đồi như mưa.

Nấp sau tảng đá, viên Trung úy Berrendo đã nghe thấy những tiếng khàn khàn của Sordo từ trên đỉnh đồi. Ông nghĩ là phải cố sức chạy hết tốc lực, băng qua một khoảng đất trống dưới hỏa lực.

Tiếng nói vọng lên:

– Quân phiến loạn. Bắn tao đi. Giết tao đi đây này.

Trên đỉnh đồi, El Sordo nằm bên cạnh khẩu súng máy, gã mỉm cười, gã đau nhói. Gã nghĩ là đỉnh đầu gã dám bị bắn bay đi không chừng.

Viên Đại úy sung sướng kêu lên:

– Quân phiến loạn bắn tao đi, đồ giết người.

Sordo cũng lắc đầu vui vẻ. Gã nghĩ: ta có nhiều bạn để dự cuộc hành trình này kia mà. Gã đang sửa soạn tìm vị trí của bọn sĩ quan khác cùng với khẩu súng máy vì gã muốn rời bỏ chỗ nấp sau tảng đá. Sớm hơn hay muộn hơn gì thì gã cũng phải bỏ chỗ ẩn. Sordo hiểu rằng ở đó gã không bao giờ chỉ huy được và gã rất may mắn có thể thoát thân được.

Ngay lúc đó đồng bọn gã đã nghe tiếng phi cơ bay đến. Sordo chưa nghe thấy. Gã nấp sau một tảng đá, bên cạnh là khẩu súng máy. Gã nghĩ: khi ta thấy hắn chắc hẳn sẽ bỏ chạy và ta sẽ không bỏ lỡ dịp may này. Ta sẽ có thể bắn sau lưng hắn ở một khoảng đất trống. Ta phải quay súng ngay trước mặt hắn mới được. Gã cảm thấy một người chạm lên vai gã; gã quay lại và thấy một khuôn mặt sợ hãi, xám ngoét của Joaquín. Gã nhìn tay Joaquín chỉ và thấy ba chiếc phi cơ đang từ từ bay đến.

Lúc này, viên Trung úy Berrendo chạy vụt ra khỏi tảng đá, đầu khom khom cúi xuống, đôi chân bối rối. Ông ta chạy xuống, băng qua sườn đồi đến chỗ trú trước, nơi đặt khẩu súng máy.

Mải nhìn máy bay, Sordo không nhìn thấy ông ta chạy. Gã nói với Joaquin:

– Cậu giúp tớ lôi cái của nợ này ra.

Joaquín cố kéo khẩu súng máy ra khỏi xác ngựa và ra khỏi tảng đá.

Máy bay đến thực rồi. Chúng bay thành hàng và cứ mỗi giây chúng lại càng to dần và tiếng động mỗi lúc một lớn thêm.

Sordo bảo:

– Nằm ngửa ra, lấy súng bắn đi. Bắn đằng đầu khi chúng. bay đến.

Gã nhìn đoàn máy bay và lại nói:

– Các con ơi, các con sắp tịch đến nơi rồi!

Gã lên tiếng:

– Ignacio này, đặt súng lên vai thằng trai trẻ kia. Còn Joaquín ngồi đó và không được cử động đấy. Bám chặt lấy. Nữa. Không được. Thêm nữa, nữa vào.

Gã nằm ngửa và sẵn sàng khẩu súng máy chờ phi cơ đến. Gã bảo:

– Ignacio, nằm chắc lấy chiếc chân ba càng cho tao.

Họ lắc lư vai gã trai trẻ, nòng súng hăm hở làm thân thể hắn run bắn lên. Joaquin không thể chịu được, đầu hắn cúi gầm xuống và hẳn lăng nghe tiếng phi cơ ầm ầm bay đến.

Nằm sấp và ngẩng đầu nhìn lên bầu trời, cả một đoàn phi cơ lù lù, Ig-

nacio nắm chặt lấy chiếc chân ba càng của khẩu súng máy vào hai bàn tay để sẵn sàng nhả đạn. Hắn bảo Joaquín:

– Cúi đầu xuống, hướng đầu về phía trước.

Joaquín lẩm bẩm khi đoàn phi cơ vù vù bay đến mỗi lúc một gần thêm:

– Pasionara bảo: "Thà chết trên..

Rồi hắn lúng túng chuyển sang lời cầu nguyện. Hắn lẩm bẩm:

– Lạy Chúa trên Trời, chúng con là những kẻ có tội, con xin cầu nguyện vào giờ sắp chết của chúng con. Amen.

Tiếng phi cơ ầm ầm làm hắn bối rối. Hắn cầu nguyện thêm:

– Xin Thượng đế, chúng con đã làm nhục Thượng đế, Người đã đem đến cho nhân loại những tình thương bao la...

Sau đó tiếp theo là những tiếng ầm ầm lọt vào tai Joaquín và thùng đạn nóng bỏng trên vai hắn. Những tiếng nổ của súng máy và tiếng bom dội ầm ầm làm tai hắn điếc hẳn. Ignacio kéo chân khẩu súng máy xuống thấp và thùng đạn nóng bỏng như đốt cháy lưng hắn. Hắn không thể nhớ được những hành động tội lỗi của hắn từ lúc máy bay thả bom ầm ầm lên đỉnh đồi.

Tất cả những gì hắn nhớ bây giờ là giờ chết. Amen. Giờ chết của chúng ta. Amen. Giờ chết. Amen. Đồng bạn hắn vẫn tiếp tục bắn. Giờ đây giờ chết sắp đến với chúng ta. Amen.

Qua những tiếng súng máy nhả đạn và những tiếng réo réo trong không, tiếng mặt đất rung chuyển, cuộn tung lên dưới đùi hắn. Đất đập văng vào thân thể hắn, vào mặt hắn và những mảnh đá cũng tung lên rơi xuống người Ignacio. Hắn đang nằm đè lên người Sordo và khẩu súng máy nằm gọn trên thân thể hắn. Nhưng hắn vẫn chưa chết bởi vì tiếng réo lại ùa đến bao vây lấy lũ người chờ chết. Mặt đất tung lên dưới, hắn như gào thét. Cứ như thế mặt đất dội lên dưới bụng hắn. Cả một mảng bên sườn đồi tung bắn lên trên không, rơi xuống đè nát lũ người nằm trên đỉnh đồi.

Phi cơ bay trở lại tất cả ba lần và dội bom xuống đỉnh đồi nhưng bọn người trên đỉnh đồi hình như không còn hay biết gì nữa. Sau đó phi cơ còn lượn nhả

một loạt đại liên trước khi bay đi, Khi chúng lao xuống đồi lần chót với những loạt đại liên, chiếc phi cơ thứ nhất nghiêng cánh vụt lên, đến lượt chiếc khác lao xuống thi hành nhiệm vụ cuối cùng. Sau đó, chúng bay đi theo hàng chữ V hướng về Segovia.

Tiếp tục nhả đạn lên đồi, Trung úy Berrando cho một đội tuần tiểu đến những hố đã bị dội bom và họ ném thêm lưu đạn lên đỉnh đồi. Ông ta cho rằng không còn một mống nào sống sót nổi để chờ gặp mặt họ ở trên đỉnh đồi này. Ông ta tung thêm bốn quả lưu đạn vào chỗ xác ngựa đã chết, làm tung những mảnh đá. Hố đất vàng khè bị bom dội. xuống. Ông ta ra khỏi các vực bom và rảo bước nhìn xung quanh.

Không còn ai sống sót trừ anh chàng Joaquín. Anh chàng không hay biết gì vì nằm dưới xác chết của Ignacio. Joaquín chỉ chảy máu mũi và chảy máu tai. Gã không hiểu gì và hầu như không còn tình cảm nhất là lúc bị dội bom và hắn bị ngạt vì hơi bom rơi gần chỗ bọn gã nằm. Viên Trung úy tiến đến bên gã. Ông ta làm dấu thánh giá và bắn gã một phát vừa nhanh vừa lẹ; hành động nhẹ nhàng như lúc Sordo hạ sát con ngựa bị thương.

Trung úy Berrendo đứng trên đỉnh đồi đưa mắt nhìn bao quát, nơi mà ông ta đã phi ngựa đến trước Sordo. Ông ta nhận thức mọi sự xếp đặt cả một đoàn quân. Ông ta ra lệnh cho quân lính đi nhặt xác ngựa của bọn địch quân và đồng bạn đã bị chết, rồi buộc chặt vào yên ngựa. Họ chở về La Granja.

Ông ta nói:

– Lôi cả xác cái thằng kia luôn thể. Cái thằng nằm tay đặt lên khẩu súng máy kia kìa. Có lẽ nó là thằng Sordo. Nó là thằng già nhất đã chỉ huy toán quân với khẩu súng máy này. À thôi. Cắt đầu nó và gói vào một túi da.

Ông ta ngẫm nghĩ một phút và nói tiếp:

– Có lẽ các anh nên cắt hết đầu bọn địch quân đi. Và những xác chết khác ở bên sườn đồi nữa. Nhặt hết các khẩu súng máy và súng lục. Tất cả gói lại, buộc lên yên ngựa luôn thể.

Rồi ông ta đi xuống đồi, đến chỗ viên Trung úy, đồng bạn ông nằm chết ngay cuộc xung phong đợt đầu. Ông

nhìn xác viên Trung úy nhưng không dám đụng chạm.

Ông ta tự nhủ:

– Thật là một cuộc chiến tranh bẩn thỉu.

Ông ta làm dấu thánh giả lần nữa. Ông đi xuống đồi và lầm bầm cầu nguyện cho sự yên nghỉ của linh hồn các đồng bạn. Ông không muốn nán thêm một chút nào để thấy các mệnh lệnh của ông đang được bọn lính thi hành…

BÙI NGỌC DUNG

dịch

Truyện "The Fight on The Hilltop" của ERNEST HEMINGWAY trong tuyển tập "Men at War" do chính tác giả trích trong "FOR WHOM THE BELL TOLLS".

*(Trích **VĂN HỌC** số 12, năm thứ hai tháng 10-1963 _ Biên khảo văn hóa chính trị, nghệ thuật, trang 56-74)*